

Een betere vleeskwaliteit en een hogere post omzet en aanwas waren voor de familie Osinga uit Oudega destijds de redenen om de FH-veestapel niet in te kruisen met Holsteingenen. Inmiddels melkt een automatisch melksysteem de Fries-Hollandse veestapel.

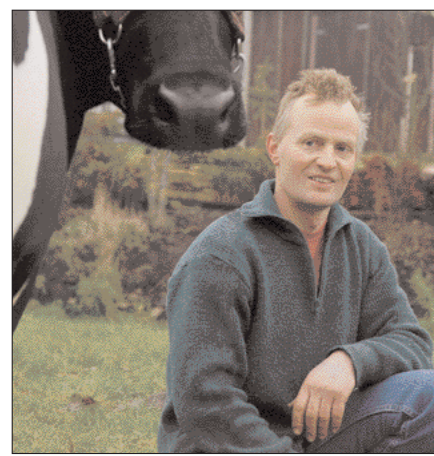
Enthousiast lopen Sybe (73) en Klaas (39) Osinga tussen de melkkoeien. 'Zie je die ribwelling? Zo'n ribwelling kom je echt niet tegen bij Holsteinkoeien.' De koeien tonen inderdaad een enorme bolling in de middenhand door royaal rond gebogen ribben. 'Daarom kunnen Hollandse koeien zoveel ruwvoer opnemen. Wij melken echte ruwvoerverwerkers.' Klaas en zijn vrouw Fokje (36) Osinga melken in het Friese Oudega (gemeente Wymbritseradeel) 90 koeien. Hollandse koeien, zoals ze ze zelf steevast noemen, ofwel koeien van het Fries-Hollandse ras. 'We hebben wel een paar Holsteinkoeien, maar we merken gewoon dat die meer verzorging vragen.'

Betere uierbalans

Een bijna volledige FH-veestapel is bijzonder, maar een Hollandse veestapel die ge-

*Eke 212 (v. Jacob 8),
prod.: 2.10 305 7349 4,05 3,64 LW 107*

molken wordt door een melkrobot maakt het bedrijf van de familie Osinga helemaal uniek. 'Een FH-uier is nog beter geschikt voor een robot dan een Holsteinuier', vindt vader Sybe. Eigenlijk is hij al uit de maatschap; hij treedt volgens eigen zeggen meer op als adviseur. Maar wanneer het gesprek over fokkerij gaat roert hij zich nadrukkelijk. 'Een Hollandse koe heeft een goede uierbalans en dat is gunstig voor het aansluiten van de robot. Niet de balans tussen voor- en achteruier, maar de balans tussen links en rechts is beter. Een robot heeft de meeste moeite met uiers die links en rechts verschillen in diepte.' Klaas knikt en komt met cijfers. 'Ge-

Klaas Osinga: 'Niets is lekkerder dan een FH-koe'

middeld voert onze melkrobot ongeveer 180 melkingen per dag uit. Cijfers van Lely geven aan dat bij zulke aantallen gemiddeld 12 tot 15 pogingen mislukken. Inmiddels is de computerprogramma-tuur verbeterd maar in onze veestapel ligt dit gemiddelde op zes. Er zijn dagen bij dat de attentielijst zelfs nul mislukte pogingen aangeeft.'

Sinds 1999 melkt een automatisch melksysteem het quotum vol van 550.000 kilo

Neeltje 26 (v. Jacob 8), productie: 3.03 293 9391 4,60 3,76 LW 147

melk met een vetreferentie van 4,58 %. 'We werken met gedwongen koeverkeer en voorselectie en naast een rantsoen dat voor 80 procent uit gras en 20 procent uit maïs bestaat, voeren we al jaren enkelvoudige producten', zegt Klaas. Het gebruik

de productie in 333 dagen op 7527 kilo melk met 4,55 % vet en 3,59 % eiwit. 'We proberen een balans te vinden op ons bedrijf tussen het aantal koeien, de hoeveelheid voer en het melkquotum', legt Klaas uit. Achter het bedrijf ligt 54 hectare gras

'Wij melken ruw voerverwerkers'

Unieke combinatie van zuivere Fries-Hollandse veestapel en automatisch melksysteem

van enkelvoudige producten als soja, inlandse maïsgluten en bietenpulp via de krachtvoercomputer bespaart krachtoverkosten. 'Door al dat gehamer in de fabriek en het persen met melasse krijgen de producten een bewerking waar de koe niets mee kan', reageert Sybe. Hij is er groot voorstander van om de producten onbewerkt te voeren omdat het beter is voor de vertering in de koe. 'Een koe is een herkauwer, je moet het volume dat die grondstoffen bezitten behouden. Bovendien bevat al dat krachtvoer melasse waarin veel kali zit. Dat hebben we al genoeg.'

Balans tussen koe, voer, quotum

De melkrobot zorgt voor rust in de veestapel en het gezinsleven vindt Klaas. 'Wanneer ik nu 's morgens opsta, dan mag ik aan het werk. Voorheen móest ik', zo brengt hij het verschil onder woorden. Overdag kunnen de koeien via de robot naar buiten. Dit heeft geen negatieve gevolgen voor het robotbezoek en de productie. Bij een gemiddelde leeftijd van vier jaar en vijf maanden ligt de gemiddel-

de en de afgelopen jaren kon de familie Osinga in ruilverkavelingsgebied nog zes hectare maïsland pachten. 'We proberen ruime, lange koeien te fokken van 1,40 meter die van veel ruwvoer melk kunnen maken', aldus Klaas. De keus voor het Fries-Hollandse ras staat hierbij centraal en opvallend genoeg wordt in het fokdoel niet als eerste de productie genoemd. 'Eerst moet het fundament, het type goed zijn', vertelt Sybe. 'Een koe moet in orde zijn, gezond zijn. Maar vergis je niet, ook hier geven alle volwassen koeien 40 kilo melk.' Om deze koeien te fokken werden de afgelopen jaren de stieren Alex 575, Capan 63 en Jacob 8 zwaar ingezet. Sinds begin jaren tachtig maken de Osinga's deel uit van de Friesche Fokkerscombinatie en het voornoemde drietal stieren werd door hen getest en aangeboden voor KI-dienst. 'We durven een stier gerust zwaar in te zetten', vertelt Sybe over de inzet van Jacob 8 op nagenoeg alle koeien. 'Jacob 8 is momenteel de hoogste productiestier binnen het Hollandse ras en daarom hebben we onlangs een Rivelino 279-

halfbroer van Jacob 8 gekocht. We zien natuurlijk zelf ook dat er een markt is voor zo'n stier.'

Om te veel bloedverwantschap te voorkomen wordt gebruikgemaakt van de Kistieren Urne's André en in een eerder stadium van Beekmeer Bas. 'Ik ben best huiverig voor lijnenteelt', reageert Sybe. 'Daarom heb ik mijn bedenkingen bij de fundamente fokkerij waarop de FH-vereniging nu inzet en waaruit de nieuwe fokstieren moeten komen. Zij zetten wel heel eenzijdig in op familieteelt.' Sybe Osinga zit zelf in de foktechnische commissie van de FH-vereniging maar uit zich kritisch. 'De negatieve gevolgen van lijnenteelt zijn onvoorspelbaar en bovendien wordt er te weinig geregistreerd. Zijn alle nakomelingen van de stiermoeders gezond en goed? Hoe werden ze geboren? De registratie gebeurt te veel in eigen beheer. De betrouwbaarheid staat op het spel.' Osinga noemt het daarom goed dat verschillende fokverenigingen op eigen initiatief stieren via KI-inzet testen. 'Daarmee houd je variatie in de bloedlijnen en betrouwbaarheid bij de cijfers.'

Lekkere FH-koe

'We hebben destijds niet voor inkruisen met Holsteingenen gekozen vanwege de omzet en aanwas', legt Klaas uit. 'Wij bereedeneerden dat Holsteinkoeien voor een verschil van 150 gulden per kalf en 250 gulden per slachtkoe flink veel meer melk moesten produceren.' Sybe vult hem aan: 'Het vlees van de Hollandse koe is fijner van structuur en daardoor malser. Daar werd vroeger goed voor betaald. Tegen de vleeskwaliteit van een Hollandse koe kan geen vleesras op. Niets is lekkerder dan een FH-koe.'

Vleesprijzen zijn inmiddels niet meer de redenen voor het gebruik van Hollandse stieren, maar een goede conditie zorgt indirect voor een minder diepe negatieve energiebalans. 'Daardoor blijft de eerste 120 dagen het eiwitgehalte beter op peil', aldus Klaas.

Enmaal tussen de koeien worden ze enthousiast. 'Zie je hoe ze opstaan? Probleemloos. Merk je hoe rustig ze zijn en zie je die gezonde uiers? Hollandse koeien zijn gewoon gezonde koeien met een goed karakter. Vorig jaar lagen de veeartskosten beneden de halve eurocent per kg melk. De grootste kostenpost waren de droogzetters.'

Jaap van der Knaap

